

Bolinder Munktell

De hoeveelheid historie in de advertentie van Bolinder Munktell in het eerste nummer van LandbouwMechanisatie is groot. Het enige dat nog rest is de naam Kuiken, al importeert dat bedrijf tegenwoordig alleen nog maar grondverzetmachines.

Kuiken begon destijds in het Friese St.-Jacobiparochie, verhuisde later naar de Noordoostpolder en zetelt daar nu in een groot pand langs de A6 bij Emmeloord. De graafmachines en wielladers die Kuiken daar op het terrein heeft staan dragen de naam Volvo. In de landbouw werd dat merk geschiedenis toen de Finse trekkerfabrikant Valmet in 1979 de trekkerproductie van BM Volvo in het Zweedse Eskilstuna overnam. De trekkers gingen vanaf dat moment als Volvo BM Valmet door het leven, later als Valmet en weer later als Valtra. Dat merk heeft in Nederland nu net als Massey Ferguson en Fendt zijn thuisbasis in Achterveld. Moederbedrijf Agco laat zijn drie merken vanuit één locatie opereren om de concurrentiepositie van elk afzonderlijk te versterken.

Gloeikoptype

Landbouwwerktuigenfabrikant Bolinder stamt uit 1844. Munktell is nog ouder (van 1832) en bouwde in 1913 met de ME 30/40 zijn eerste trekker. In 1932 fuseerden beide merken tot Bolinder Munktell. In 1950 kwamen – gezien de tekst in de advertentie – de eerste Bolinder Munktell-trekkers naar Nederland. Ze hadden tweecilinder ruweolietmotoren van het gloeikoptype. Die gloeikop, waarin de ruwe olie verdampte tot een brandbaar gas, was in de naoorlogse tijd een gangbaar ontstekingsprincipe. Volgens het naslagwerk Landbouwtractoren 1920-1950 heeft de Bolinder Munktell 23 of 45 pk. Kuiken dicht het lichte model in de advertentie twee pk meer toe. Het vermogen kwam bij respectievelijk 1.200 en 1.050 toeren uit twee staande cilinders met een cilinderinhoud van respectievelijk 2.715 en 4.500 cm³. De hydraulische hef was 65 jaar geleden nog geen gemeengoed. Dat blijkt uit nadruk die de

importeur in de advertentie legt op 'de meest moderne uitvoering'. Lichte éénschaarploegen werden toen nog vaak op de wendakker met een hefboom door de trekkerchauffeur opgetild. Een verstelbare spoorbreedte was begin jaren vijftig eveneens een kenmerk van de moderne trekker. De normalisatie (bieten op 50 cm en aardappelen op 75 cm) was toen nog niet zover voortgeschreden als nu. Het verstelbereik van de lichte Bolinder Munktell varieerde van 120 tot 150 cm. De zware had een vaste spoorbreedte van 145 cm. Met de gesynchroniseerde gangwissel waren de trekkers volgens de importeur bij uitstek geschikt voor transport. Want snel kunnen schakelen om bij het versnellen niet te veel vaart te verliezen was belangrijk. Zeker omdat in de vijfversnellingsbak de stap tussen 3 en 4 groot was. Bij de zware Bolinder Munktell 21 was dat een sprong van 6,4 naar 12,5 km/h – bijna een verdubbeling. Als je dan niet vlot schakelde stond je met een zware last stil en kwam je in de 4 niet meer weg. Met de top van 20 km/h was het op de trekker dankzij de geveerde panzitting en ondanks de harde diagonaalbanden nog redelijk comfortabel toeven.

Vrijblijvend offerte!

In 65 jaar tijd is er op het offertepunt nog niet veel veranderd. Nog steeds kan iedereen die

vrijblijvend aanvragen. Wel is de kans groot dat er in 1950 meer helderheid in de prijzen zat. De luchthandel beperkte zich tot de marge die importeur en/of dealer zichzelf toedichtten. Er waren nog weinig of geen boeren die inzetten op een bovengemiddeld goede prijs voor hun inruil, want die was er vaak nog niet. De meeste nieuw gekochte trekkers waren de eerste trekkers op het bedrijf en gingen aan het werk naast één of meerdere paarden. ◀